11. szeminárium: Monopólium

Berde 239. o. $\rightarrow$ 4. feladat

Egy iparágban egyetlen monopólium működik, amelynek költségfüggvénye $TC(q) = 1.5q^2 + 25q + 1500$. Az iparág terméke iránti piaci keresleti függvény Q = 100 - 0.5p.

- a) Mekkora mennyiséget, és milyen áron értékesít a monopólium?
- b) Mekkora a monopólium ellenére fennmaradó fogyasztói többlet?
- c) Mekkora gazdasági profitot realizál a monopólium?
- d) Mekkora a monopólium által okozott holtteherveszteség?
- e) Mi történne hosszú távon abban az esetben, ha a monopólium kvázifix költsége 2500-ra nőne?

$$TC(q) = 1.5q^2 + 25q + 1500 \implies$$
 a monopólium költségfüggvénye $Q_D = 100 - 0.5p \implies$ a piaci keresleti függvény

a) Mekkora mennyiséget, és milyen áron értékesít a monopólium?

Határozzuk meg az inverz keresleti függvényt!

$$Q_{D} = 100 - 0.5 p$$

$$Q_{D} + 0.5 p = 100$$

$$0.5 p = 100 - Q_{D}$$

$$p = \frac{100 - Q_{D}}{\frac{1}{2}}$$

$$p = 200 - 2Q_D$$

Határozzuk meg a határbevételt!

a határbevétel kétszeres meredekségű a kereslethez képest:

$$MR = 200 - 4Q_{D}$$

Határozzuk meg a határköltséget!

$$TC(q) = 1.5q^2 + 25q + 1500$$

 $MC = \frac{dTC}{dQ} = \frac{d}{dQ} (1.5q^2 + 25q + 1500) = 2 \cdot 1.5q + 25 + 0 = 3q + 25$
 $MC = 3q + 25$

A monopólium profitmaximuma:

$$MR = MC$$

$$MR = 200 - 4Q$$

 $MC = 3Q + 25$
 $200 - 4Q = 3Q + 25$
 $175 = 7Q$
 $Q = 25$

A monopólium termelését a keresleti függvénybe kell behelyettesíteni, hogy az árat megkapjuk:

$$p = 200 - 2Q_D$$

$$p = 200 - 2 \cdot 25 = 150$$

$$p = 150$$

A monopólium Q = 25-öt értékesít p = 150 áron.

b) Mekkora a monopólium ellenére fennmaradó fogyasztói többlet?

Az ábrázoláshoz

A keresleti függvény

$$Q_D = 100 - 0.5 p$$

$$p = 200 - 2Q_D$$

ha
$$p = 0 \rightarrow Q_D = 100 - 0.5 p = 100 - 0.5 \cdot 0 = 100 \rightarrow (\mathbf{Q_p; p}) = (100; 0)$$

ha
$$Q_D = 0 \Rightarrow p = 200 - 2Q_D = 200 - 2 \cdot 0 = 200 \Rightarrow (\mathbf{Q_p; p}) = (\mathbf{0; 200})$$

A határbevételi függvény

$$MR = 200 - 4Q_D$$

ha
$$MR = 0 \rightarrow 0 = 200 - 4Q_D \rightarrow 4Q_D = 200 \rightarrow Q_D = 50 \rightarrow (\mathbf{Q_D; MR}) = (50; 0)$$

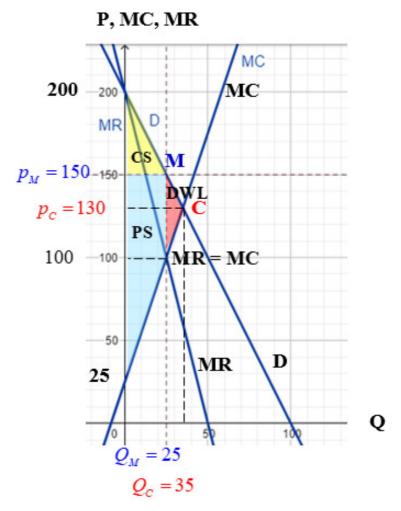
ha
$$Q_D = 0 \rightarrow MR = 200 - 4Q_D = 200 - 4 \cdot 0 = 200 \rightarrow (\mathbf{Q_D}; \mathbf{MR}) = (0; 200)$$

A határköltség függvény

$$MC = 3q + 25$$

ha
$$MC = 0 \rightarrow 0 = 3q + 25 \rightarrow -\frac{25}{3} = -8.3\dot{3} = q \rightarrow (q; MC) = (-8.3\dot{3}; 0)$$

ha
$$q = 0 \rightarrow MC = 3q + 25 = 3 \cdot 0 + 25 = 25 \rightarrow (q; MC) = (0; 25)$$

 $p_{\scriptscriptstyle M}$ $\rightarrow$ monopolista ár

 $Q_{\scriptscriptstyle M}$ $\rightarrow$ a monopólium által előállított mennyiség

 $p_{\scriptscriptstyle C} \, { \rightarrow } \,$ a kompetitív piacon kialakuló ár

 $Q_{\mathbb{C}}$ $\rightarrow$ a kompetitív piacon előállított mennyiség

• a keresleti függvény határt szab az árnak a monopolista árszabásnál

A kompetitív piac egyensúlya:

a kereslet: $p = 200 - 2Q_D$

a kínálat: $MC = 3Q + 25 \Rightarrow p = 3Q_S + 25$

$$D = S$$

$$200 - 2Q = 3Q + 25$$

$$200 = 5Q + 25$$

$$175 = 5Q$$

$$Q_C = 35$$

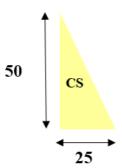
$$p = 200 - 2Q_D = 200 - 2 \cdot 35 = 130$$

$$p_C = 130$$

Jóléti elemzés monopólium esetén

A fogyasztói többlet:

- fogyasztói többlet → Consumer's Surplus (CS) → az ár és a keresleti görbe közötti terület
- ez egy háromszög $\Rightarrow$ a háromszög területe $\Rightarrow T_{\Delta} = \frac{a \cdot m_a}{2}$

$$T_{\Delta} = \frac{a \cdot m_a}{2}$$

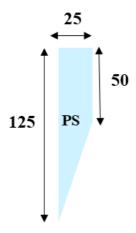
$$T_{\Delta} = \frac{25 \cdot 50}{2} = 625$$

$CS_M = 625$

a fogyasztói többlet monopólium esetén

A termelői többlet:

- termelői többlet → Producer's Surplus (PS) → az ár és a kínálati görbe közötti terület
- ez egy trapéz $\rightarrow$ a trapéz területe $\rightarrow T = \frac{a+c}{2} \cdot m$

$$T = \frac{a+c}{2} \cdot m$$

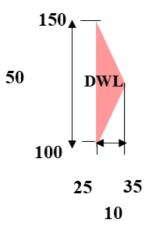
$$T = \frac{50+125}{2} \cdot 25 = 2187.5$$

$$PS_{M} = 2187.5$$

termelői többlet monopólium esetén

- <u>A holtteherveszteség:</u>

   DWL → Deadweigth Loss → holtteherveszteség
- ez egy háromszög $\rightarrow$ a háromszög területe $\rightarrow T_{\Delta} = \frac{a \cdot m_a}{2}$

$$T_{\Delta} = \frac{a \cdot m_a}{2}$$

$$T_{\Delta} = \frac{50 \cdot 10}{2} = 250$$

 $DWL_{M} = 250$

holtteherveszteség monopólium esetén

A társadalmi jólét:

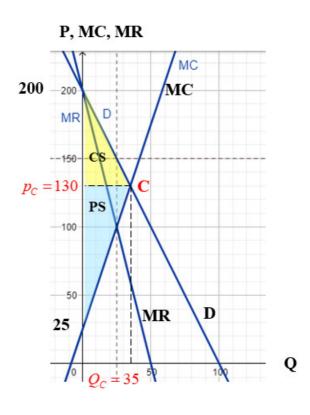
• a társadalmi jólét $\rightarrow$ Social Welfare (SW) $\rightarrow$ itt: a fogyasztói többlet és a termelői többlet összege SW = CS + PS

$$SW_M = CS_M + PS_M$$

$$SW_M = 625 + 2187.5$$

$$SW_{M} = 2812.5$$

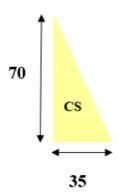
a társadalmi jólét monopólium esetén

Jóléti elemzés kompetitív piac esetén

A fogyasztói többlet:

- fogyasztói többlet → Consumer's Surplus (CS) → az ár és a keresleti görbe közötti terület
- ez egy háromszög $\rightarrow$ a háromszög területe $\rightarrow T_{\Delta} = \frac{a \cdot m_a}{2}$

$$T_{\Delta} = \frac{a \cdot m_a}{2}$$

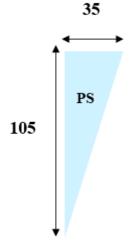
$$T_{\Delta} = \frac{70 \cdot 35}{2} = 1225$$

 $CS_C = 1225$

a fogyasztói többlet kompetitív piac esetén

A termelői többlet:

- termelői többlet → Producer's Surplus (PS) → az ár és a kínálati görbe közötti terület
- ez egy háromszög $\Rightarrow$ a háromszög területe $\Rightarrow T_{\Delta} = \frac{a \cdot m_a}{2}$

$$T_{\Delta} = \frac{a \cdot m_a}{2}$$
 $T_{\Delta} = \frac{105 \cdot 35}{2} = 1837.5$

$$PS_{C} = 1837.5$$

a termelői többlet kompetitív piac esetén

A holtteherveszteség:

• DWL → Deadweigth Loss → holtteherveszteség

$$DWL_C = 0$$

a holtteherveszteség kompetitív piac esetén

A társadalmi jólét:

• a társadalmi jólét $\rightarrow$ Social Welfare (SW) $\rightarrow$ itt: a fogyasztói többlet és a termelői többlet összege SW = CS + PS

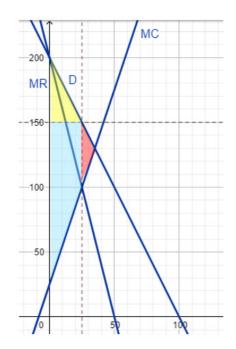
$$SW_C = CS_C + PS_C$$

 $SW_C = 1225 + 1837.5$

$$SW_C = 3062.5$$

a társadalmi jólét monopólium esetén

Összefoglalva

	Monopólium esetén	Kompetitív piac esetén
fogyasztói többlet	$CS_{M} = 625$	$CS_C = 1225$
termelői többlet	$PS_{M} = 2187.5$	$PS_{C} = 1837.5$
holtteherveszteség	$DWL_{M} = 250$	$DWL_{C} = 0$
társadalmi jólét	$SW_{M} = 2812.5$	$SW_C = 3062.5$

c) Mekkora gazdasági profitot realizál a monopólium?

$$\pi = TR - TC$$

$$\pi = p \cdot Q - (1.5Q^2 + 25Q + 1500)$$
ahol $Q = 25$ és $p = 150$:
$$\pi = 150 \cdot 25 - (1.5 \cdot 25^2 + 25 \cdot 25 + 1500) = 3750 - 3062.5$$

$$\pi = 687.5$$

A monopólium $\pi = 687.5$ gazdasági profitot realizál.

d) Mekkora a monopólium által okozott holtteherveszteség?

A monopólium által okozott holtteherveszteség: $DWL_{M} = 250$.

e) Mi történne hosszú távon abban az esetben, ha a monopólium kvázifix költsége 2500-ra nőne?

$$TC(q)_1 = 1.5q^2 + 25q + 1500 \implies$$
 a monopólium költségfüggvénye
$$TC(q)_2 = 1.5q^2 + 25q + 2500$$
  $Q_D = 100 - 0.5p \implies$ a piaci keresleti függvény

kvázifix költség: ha Q = 0, akkor nem termel, nem merül fel; viszont ha Q > 0, akkor felmerül

MR és MC hosszú távon nem változik $\rightarrow$ így $p_{\scriptscriptstyle M}$ és $Q_{\scriptscriptstyle M}$ sem változik

$$\pi = TR - TC$$

$$\pi = p \cdot Q - (1.5Q^2 + 25Q + 2500)$$
ahol $Q = 25$ és $p = 150$:
$$\pi = 150 \cdot 25 - (1.5 \cdot 25^2 + 25 \cdot 25 + 2500) = 3750 - 4062.5$$

$$\pi = -312.5$$

Ekkor a monopólium kiszáll a piacról, mert választhatja, hogy 0 termeléssel 0 költsége van.

Hosszú távon a profit $\pi=-312.5$ -ra csökkenne. Ekkor a monopólium kiszáll a piacról, mert választhatja, hogy 0 termeléssel 0 költsége van.

Berde 239. o. $\rightarrow$ 3. feladat

Egy monopólium változó költsége: $VC(Q) = 0.5Q^2$, a piaci keresleti függvény Q(p) = 75 - 0.5 p.

- a) Írjuk fel a vállalat teljes bevételi és határbevételi függvényét!
- b) Mennyit és milyen áron kínál a profitmaximalizáló monopólium az adott feltételek mellett rövid távon?
- c) Mekkora a monopólium termelői többlete?
- d) Mennyit termelne és milyen áron a kompetitív iparág ugyanezen keresleti és költségviszonyok mellett rövid távon?
- e) Mekkora a monopolista piaci szerkezetből adódó holtteherveszteség?

 $VC(Q) = 0.5Q^2 \rightarrow$ a monopólium változó költség függvénye $Q(p) = 75 - 0.5p \rightarrow$ a termékek piaci kereslete

- a) Írjuk fel a vállalat teljes bevételi (TR) és határbevételi függvényét (MR)!
- az inverz keresleti függvényből tudjuk meghatározni a határbevételi függvényt

Határozzuk meg az inverz keresleti függvényt!

$$Q_D = 75 - 0.5 p$$
$$Q_D + 0.5 p = 75$$

$$0.5p = 75 - Q_D$$

$$p = \frac{75 - Q_D}{\frac{1}{2}}$$

$$p = 150 - 2Q_D$$

Határozzuk meg a határbevételt!

a határbevétel kétszeres meredekségű a kereslethez képest:

$$MR = 150 - 4Q_D$$

Határozzuk meg a teljes bevételi függvényt!

$$TR = p \cdot Q$$

Q függvényében fejezzük ki TR-t, így p helyére helyettesítsük be a keresletet:

$$TR = (150 - 2Q) \cdot Q$$

$$TR = 150Q - 2Q^2$$

A vállalat teljes bevételi függvénye: $TR = 150Q - 2Q^2$ a vállalat határbevételi függvénye: $MR = 150 - 4Q_n$.

b) Mennyit és milyen áron kínál a profitmaximalizáló monopólium az adott feltételek mellett rövid távon?

• a profitmaximalizálás feltétele: MR = MC

Határozzuk meg a határköltséget!

$$VC(Q) = 0.5Q^2$$

• ha a változó költséget deriváljuk Q szerint, akkor is megkapjuk MC-t, mivel a konstans deriváltja úgyis nulla lenne

$$MC = \frac{dVC}{dQ} = \frac{d}{dQ}0.5Q^2 = 2 \cdot 0.5Q = Q$$

$$MC = Q$$

A monopólium profitmaximuma:

$$MR = MC$$

$$MR = 150 - 4Q$$

$$MC = Q$$

$$150 - 4Q = Q$$
$$150 = 5Q$$

$$Q = 30$$

A monopólium termelését a keresleti függvénybe kell behelyettesíteni, hogy az árat megkapjuk:

$$p = 150 - 2Q_D$$

$$p = 150 - 2 \cdot 30 = 90$$

p = 90

A monopólium Q = 30-at értékesít p = 90 áron.

c) Mekkora a monopólium termelői többlete?

Az ábrázoláshoz

A keresleti függvény

$$Q_D = 75 - 0.5 p$$

$$p = 150 - 2Q_D$$

ha
$$p = 0 \rightarrow Q_D = 75 - 0.5 p = 75 - 0.5 \cdot 0 = 75 \rightarrow (\mathbf{Q_D}; \mathbf{p}) = (75; \mathbf{0})$$

ha
$$Q_D = 0 \Rightarrow p = 150 - 2Q_D = 150 - 2 \cdot 0 = 150 \Rightarrow (\mathbf{Q_p;p}) = (\mathbf{0;150})$$

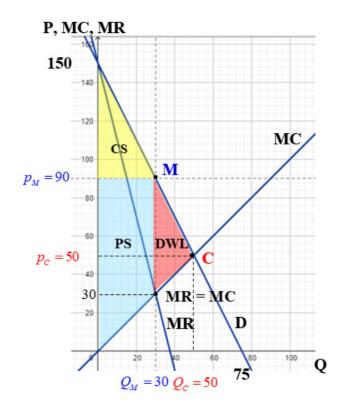
A határbevételi függvény

$$MR = 150 - 4Q_D$$

ha
$$MR = 0 \rightarrow 0 = 150 - 4Q_D \rightarrow 4Q_D = 150 \rightarrow Q_D = 37.5 \rightarrow (\mathbf{Q_D}; \mathbf{MR}) = (37.5; \mathbf{0})$$

ha
$$Q_D = 0 \rightarrow MR = 150 - 4Q_D = 150 - 4 \cdot 0 = 150 \rightarrow (\mathbf{Q_D}; \mathbf{MR}) = (0; 150)$$

A határköltség függvény MC = Q

- $p_{\scriptscriptstyle M}$ $\rightarrow$ monopolista ár
- $Q_{\scriptscriptstyle M}$ $\Rightarrow$ a monopólium által előállított mennyiség
- $p_{\scriptscriptstyle C} \, {\: \rightarrow \:} \,$ a kompetitív piacon kialakuló ár
- Q_{C} $\rightarrow$ a kompetitív piacon előállított mennyiség
- a keresleti függvény határt szab az árnak a monopolista árszabásnál

A kompetitív piac egyensúlya:

- a kereslet: $p = 150 2Q_D$
- a kínálat: $MC = Q \rightarrow p = Q_S$

$$D = S$$

$$150 - 2Q = Q$$

$$150 = 3Q$$

$$Q_C = 50$$

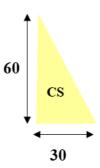
$$p = Q$$

$$p_C = 50$$

Jóléti elemzés monopólium esetén

A fogyasztói többlet:

- fogyasztói többlet → Consumer's Surplus (CS) → az ár és a keresleti görbe közötti terület
- ez egy háromszög $\rightarrow$ a háromszög területe $\rightarrow T_{\Delta} = \frac{a \cdot m_a}{2}$

$$T_{\Delta} = \frac{a \cdot m_a}{2}$$

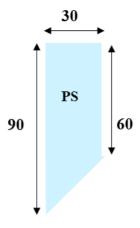
$$T_{\Delta} = \frac{60 \cdot 30}{2} = 900$$

$$CS_{M} = 900$$

a fogyasztói többlet monopólium esetén

A termelői többlet:

- termelői többlet $\rightarrow$ Producer's Surplus (PS) $\rightarrow$ az ár és a kínálati görbe közötti terület
- ez egy trapéz $\rightarrow$ a trapéz területe $\rightarrow T = \frac{a+c}{2} \cdot m$

$$T = \frac{a+c}{2} \cdot m$$
$$T = \frac{60+90}{2} \cdot 30 = 2250$$

$$PS_{M} = 2250$$

termelői többlet monopólium esetén

A holtteherveszteség:

- DWL → Deadweigth Loss → holtteherveszteség
- ez egy háromszög $\rightarrow$ a háromszög területe $\rightarrow T_{\Delta} = \frac{a \cdot m_a}{2}$

$$T_{\Delta} = \frac{a \cdot m_a}{2}$$

$$T_{\Delta} = \frac{60 \cdot 20}{2} = 600$$

 $DWL_{M} = 600$

holtteherveszteség monopólium esetén

A társadalmi jólét:

• a társadalmi jólét $\rightarrow$ Social Welfare (SW) $\rightarrow$ itt: a fogyasztói többlet és a termelői többlet összege SW = CS + PS

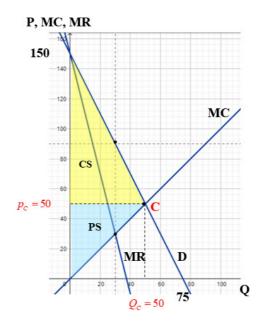
$$SW_{M} = CS_{M} + PS_{M}$$

$$SW_M = 900 + 2250$$

$$SW_{M} = 3150$$

a társadalmi jólét monopólium esetén

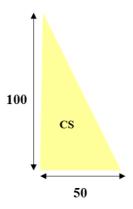
Jóléti elemzés kompetitív piac esetén

A fogyasztói többlet:

• fogyasztói többlet → Consumer's Surplus (CS) → az ár és a keresleti görbe közötti terület

• ez egy háromszög $\rightarrow$ a háromszög területe $\rightarrow T_{\Delta} = \frac{a \cdot m_a}{2}$

15

$$T_{\Delta} = \frac{a \cdot m_a}{2}$$

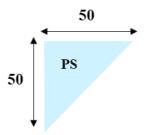
$$T_{\Delta} = \frac{100 \cdot 50}{2} = 2500$$

 $CS_C = 2500$

a fogyasztói többlet kompetitív piac esetén

A termelői többlet:

- termelői többlet → Producer's Surplus (PS) → az ár és a kínálati görbe közötti terület
- ez egy trapéz $\rightarrow$ a trapéz területe $\rightarrow T = \frac{a+c}{2} \cdot m$

$$T_{\Delta} = \frac{a \cdot m_a}{2}$$

$$T_{\Delta} = \frac{50 \cdot 50}{2} = 1250$$

$$PS_{C} = 1250$$

a termelői többlet kompetitív piac esetén

A holtteherveszteség:

• DWL → Deadweigth Loss → holtteherveszteség

$$DWL_C = 0$$

a holtteherveszteség kompetitív piac esetén

A társadalmi jólét:

• a társadalmi jólét $\Rightarrow$ Social Welfare (SW) $\Rightarrow$ itt: a fogyasztói többlet és a termelői többlet összege SW = CS + PS

$$SW_C = CS_C + PS_C$$
$$SW_C = 2500 + 1250$$

$$SW_C = 3750$$

a társadalmi jólét monopólium esetén

Összefoglalva

	Monopólium esetén	Kompetitív piac esetén
fogyasztói többlet	$CS_{M} = 900$	$CS_C = 2500$
termelői többlet	$PS_{M} = 2250$	$PS_{C} = 1250$
holtteherveszteség	$DWL_{M} = 600$	$DWL_C = 0$
társadalmi jólét	$SW_{M} = 3150$	$SW_C = 3750$

d) Mennyit termelne és milyen áron a kompetitív iparág ugyanezen keresleti és költségviszonyok mellett rövid távon?

A kompetitív iparág $Q_C = 50$ -at termelne, $p_C = 50$ áron ugyanezen körülmények között.

e) Mekkora a monopolista piaci szerkezetből adódó holtteherveszteség?

A monopólium $DWL_M = 600$ holtteherveszteséget okoz.

Berde 238 o. $\rightarrow$ 2. feladat

Egy piacon, ahol a keresleti görbe Q(p) = 1000 - 2p alakú, egy monopólium tevékenykedik, amely konstans MC = 50 határköltség mellett képes termelni. A termelés fix költsége FC = 1000.

- a) Mekkora mennyiséget, és milyen áron kínál a profitmaximalizáló monopólium az adott feltételek mellett?
- b) Mekkora a monopólium ellenére fennmaradó fogyasztói többlet?
- c) Mekkora a monopólium által realizált termelői többlet?
- d) Mennyit termelne és milyen áron a kompetitív iparág ugyanezen keresleti és költségviszonyok mellett?
- e) Mekkora holtteherveszteséget okoz a monopólium?

$$Q(p) = 1000 - 2p$$
 → a piaci kereslet
 $MC = 50$ → a monopólium határköltsége
 $FC = 1000$ → a termelés fix költsége

a) Mekkora mennyiséget, és milyen áron kínál a profitmaximalizáló monopólium az adott feltételek mellett?

Határozzuk meg az inverz keresleti függvényt!

$$Q_D = 1000 - 2p$$

$$Q_D + 2p = 1000$$

$$2p = 1000 - Q_D$$

$$p = 500 - \frac{1}{2}Q_D$$

Határozzuk meg a határbevételt!

a határbevétel kétszeres meredekségű a kereslethez képest:

$$MR = 500 - Q_{p}$$

A monopólium profitmaximuma:

$$MR = MC$$

$$MR = 500 - Q$$

$$MC = 50$$

$$500 - Q = 50$$

$$Q_{\rm M} = 450$$

A monopólium termelését a keresleti függvénybe kell behelyettesíteni, hogy az árat megkapjuk:

$$p = 500 - \frac{1}{2}Q_D$$

$$p = 500 - \frac{1}{2} \cdot 450 = 500 - 225$$

$$\mathbf{p_M} = 275$$

A monopólium $Q_M = 450$ -öt értékesít $p_M = 275$ áron.

b) Mekkora a monopólium ellenére fennmaradó fogyasztói többlet?

Az ábrázoláshoz

A keresleti függvény

$$Q_D = 1000 - 2p$$

$$p = 500 - \frac{1}{2}Q_D$$

ha
$$p = 0 \rightarrow Q_D = 1000 - 2p = 1000 - 2 \cdot 0 = 1000 \rightarrow (\mathbf{Q_D}; \mathbf{p}) = (\mathbf{1000}; \mathbf{0})$$

ha
$$Q_D = 0 \implies p = 500 - \frac{1}{2}Q_D = 500 - \frac{1}{2} \cdot 0 = 500 \implies (\mathbf{Q_D}; \mathbf{p}) = (\mathbf{0}; \mathbf{500})$$

A határbevételi függvény

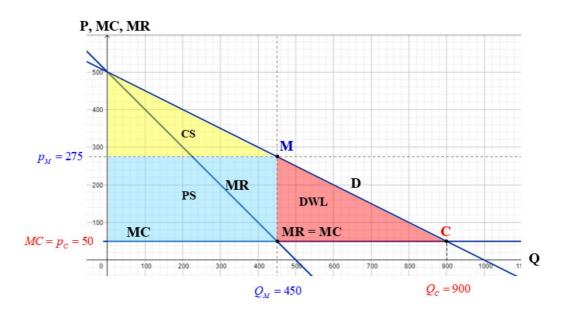
$$MR = 500 - Q$$

ha
$$MR = 0 \rightarrow 0 = 500 - Q_D \rightarrow Q_D = 500 \rightarrow (Q_D; MR) = (500; 0)$$

ha
$$Q_D = 0 \rightarrow MR = 500 - Q = 500 - 0 = 500 \rightarrow (Q_p; MR) = (0; 500)$$

A határköltség függvény

$$MC = 50$$

19

 $p_{\scriptscriptstyle M}$ $\rightarrow$ monopolista ár

 $Q_{\scriptscriptstyle M}$ $\rightarrow$ a monopólium által előállított mennyiség

 $p_{\scriptscriptstyle C} \, \boldsymbol{\rightarrow} \,$ a kompetitív piacon kialakuló ár

 $Q_{\rm C}$ ightharpoonup a kompetitív piacon előállított mennyiség

• a keresleti függvény határt szab az árnak a monopolista árszabásnál

A kompetitív piac egyensúlya:

a kereslet:
$$p = 500 - \frac{1}{2}Q_D$$

a kínálat:
$$MC = 50 \Rightarrow p = 50$$

$$D = S$$

$$500 - \frac{1}{2}Q = 50$$

$$450 = \frac{1}{2}Q$$

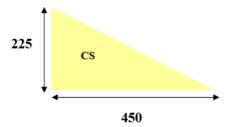
$$Q_C = 900$$

$$p_C = 50$$

Jóléti elemzés monopólium esetén

A fogyasztói többlet:

- fogyasztói többlet → Consumer's Surplus (CS) → az ár és a keresleti görbe közötti terület
- ez egy háromszög $\rightarrow$ a háromszög területe $\rightarrow T_{\Delta} = \frac{a \cdot m_a}{2}$

$$T_{\Delta} = \frac{a \cdot m_a}{2}$$

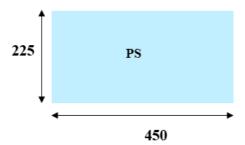
$$T_{\Delta} = \frac{225 \cdot 450}{2} = 50625$$

$$CS_{M} = 50 625$$

a fogyasztói többlet monopólium esetén

A termelői többlet:

- termelői többlet → Producer's Surplus (PS) → az ár és a kínálati görbe közötti terület
- ez egy téglalap $\rightarrow$ a téglalap területe $\rightarrow T = a \cdot b$

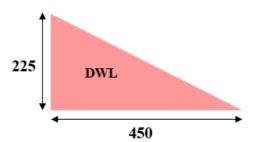

$$T = a \cdot b$$

 $T = 225 \cdot 450$
 $PS_{M} = 101 \ 250$

termelői többlet monopólium esetén

A holtteherveszteség:

- DWL → Deadweigth Loss → holtteherveszteség
- ez egy háromszög $\Rightarrow$ a háromszög területe $\Rightarrow T_{\Delta} = \frac{a \cdot m_a}{2}$

$$T_{\Delta} = \frac{a \cdot m_a}{2}$$

$$T_{\Delta} = \frac{225 \cdot 450}{2} = 50625$$

$$DWL_{M} = 50 625$$

holtteherveszteség monopólium esetén

A társadalmi jólét:

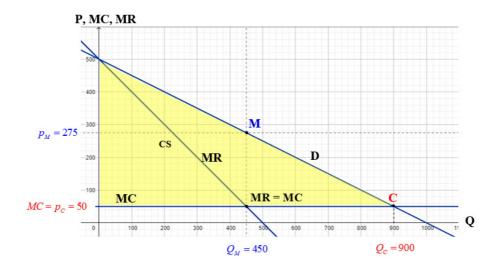
• a társadalmi jólét $\rightarrow$ Social Welfare (SW) $\rightarrow$ itt: a fogyasztói többlet és a termelői többlet összege SW = CS + PS

$$SW_M = CS_M + PS_M$$
$$SW_M = 50625 + 101250$$

$$SW_{M} = 151875$$

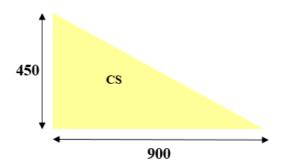
a társadalmi jólét monopólium esetén

Jóléti elemzés kompetitív piac esetén

A fogyasztói többlet:

- fogyasztói többlet → Consumer's Surplus (CS) → az ár és a keresleti görbe közötti terület
- ez egy háromszög $\rightarrow$ a háromszög területe $\rightarrow T_{\Delta} = \frac{a \cdot m_a}{2}$

$$T_{\Delta} = \frac{a \cdot m_a}{2}$$

$$T_{\Delta} = \frac{450 \cdot 900}{2} = 202500$$

$$CS_C = 202500$$

a fogyasztói többlet kompetitív piac esetén

A termelői többlet:

- termelői többlet → Producer's Surplus (PS) → az ár és a kínálati görbe közötti terület
- nincs ilyen → így a termelői többlet nulla

$$PS_C = 0$$

a termelői többlet kompetitív piac esetén

A holtteherveszteség:

• DWL → Deadweigth Loss → holtteherveszteség

$$DWL_C = 0$$

a holtteherveszteség kompetitív piac esetén

A társadalmi jólét:

• a társadalmi jólét $\rightarrow$ Social Welfare (SW) $\rightarrow$ itt: a fogyasztói többlet és a termelői többlet összege SW = CS + PS

$$SW_C = CS_C + PS_C$$

$$SW_C = 202500 + 0$$

$$SW_C = 202500$$

a társadalmi jólét monopólium esetén

Összefoglalva

	Monopólium esetén	Kompetitív piac esetén
fogyasztói többlet	$CS_{M} = 50 625$	$CS_C = 202\ 500$
termelői többlet	$PS_{M} = 101\ 250$	$PS_C = 0$
holtteherveszteség	$DWL_{M} = 50 625$	$DWL_C = 0$
társadalmi jólét	$SW_{M} = 151875$	$SW_C = 202\ 500$

c) Mekkora a monopólium által realizált termelői többlet?

A monopólium által realizált termelői többlet: $PS_M = 101 250$

d) Mennyit termelne és milyen áron a kompetitív iparág ugyanezen keresleti és költségviszonyok mellett?

A kompetitív iparág $Q_C = 900$ -at termelne, $p_C = 50$ áron ugyanezen körülmények között.

e) Mekkora holtteherveszteséget okoz a monopólium?

A monopólium DWL_M = 50625 holtteherveszteséget okoz.